

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci proti **obvineným ml. A. S. a spol.** pre spolupáchateľstvo zločinu lúpeže podľa § § 20 k 188 ods. 1 Tr. zák., na neverejnom zasadnutí 15. júla 2015, v spore o príslušnosť medzi Okresnými súdmi Banská Bystrica a Bratislava V, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 22 ods. 1 Tr. por. na prejednanie a rozhodnutie trestnej veci obvinených mladistvých **A. S. a L. P. je vecne a miestne príslušný** Okresný súd Bratislava V, kde bola vedená pod sp. zn. 1T 14/2015.

O d ô v o d n e n i e

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V podal 20. februára 2015 obžalobu na mladistvých obvinených A. S. a L. P. pre spolupáchateľstvo zločinu lúpeže podľa §§ 20, 188 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mali dopustiť v B., v časti P., na M. ulici č. X..

Samosudca Okresného súdu Bratislava V uznesením z 23. februára 2015, sp. zn. 1T 14/2015 podľa § 341 Tr. por. postúpil vec Okresnému súdu Banská Bystrica. V rozhodnutí uviedol, že trestné konanie, so zreteľom na záujmy mladistvých a ich prospech, bude najúčelnejšie vykonané na Okresnom súde Banská Bystrica, ktorý môže najlepšie poznať skutočné pomery oboch obvinených prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. V dobe skutku obvinení boli na úteku zo zariadenia N.N. pri Z., kde boli umiestnení ako chovanci. V súčasnosti žijú v miestach trvalého bydliska v P. a B..

Okresný súd Banská Bystrica uznesením zo 4. júna 2015, sp. zn. 3T 28/2015 podľa § 241 ods. 1 písm. a/ Tr. por. per analogiam v trestnej veci obvinených mladistvých A. S. a L. P. vyslovil svoju nepríslušnosť. Rozhodnutie odôvodnil tým, že obvinení v dobe skutku, ktorý mali spáchať v B., síce boli klientmi resocializačného zariadenia N., ale v dobe podania obžaloby už nimi neboli. Obaja obvinení nadobudli plnoletosť, obhajcov majú z B., odkiaľ sú aj svedkovia a poškodená. Obžaloba bola podaná na Okresný súd Bratislava V, kde bola pridelená zákonnému sudcovi. Tieto okolnosti dávajú predpoklad, že vec bude bez priet'ahov a hospodárnejšie prejednaná a rozhodnutá na súde, kde bola podaná obžaloba.

Samosudca Okresného súdu Banská Bystrica 24. júna 2015 predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky za účelom rozhodnutia tohto sporu o príslušnosť.

Najvyšší súd, ako súd najbližšie spoločne nadriadený obom okresným súdom, v zmysle § 22 ods. 1 Tr. por. preskúmal vydané uznesenia, ako aj spis a zistil, že vecne a miestne príslušným je Okresný súd Bratislava V.

Podľa § 22 ods. 1 Tr. por. spory o príslušnosť medzi súdmi rozhoduje súd im najbližšie spoločne nadriadený. V danom prípade je ním Najvyšší súd Slovenskej republiky, pretože oba okresné súde majú sídla v iných obvodoch krajských súdov.

Ustanovenie § 15 Tr. por. určuje, že konanie v prvom stupni vykonáva okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 17 Tr. por. konanie vykonáva súd, v ktorého obvode bol trestný čin spáchaný.

Špeciálne ustanovenie § 341 Tr. por. umožňuje, ak to vyžaduje prospech mladistvého, aby príslušný súd postúpil vec súdu, v ktorého obvode má mladistvý trvalý pobyt, alebo súdu, na ktorom z iných dôvodov je vykonanie trestného konania so zreteľom na záujmy mladistvého najúčelnejšie.

Podľa § 241 ods. 1 písm. a/ Tr. por. obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu postúpi vec príslušnému súdu, ak nie je sám na jej prejednanie príslušný.

Z uznesení oboch okresných súdov a citovaných ustanovení je zrejmé, že Okresný súd Bratislava V postúpil vec súdu, v obvode ktorého sa stíhaný skutok nestal, obvinení ako plnoletí už nie sú umiestnení v resocializačnom zariadení N.N. pri Z. a jeden z nich žije v inom kraji. Tento súd teda nemal splnené podmienky pre použitie špeciálneho fakultatívneho ustanovenia pre mladistvých.

Samosudca Okresného súdu Banská Bystrica zákonne vyslovil svoju nepríslušnosť a najvyšší súd sa stotožnil aj s úplnými a výstižnými dôvodmi jeho rozhodnutia, na ktoré v podrobnostiach odkazuje.

Najvyšší súd iba na zdôraznenie pripomína, že zásada zákonného sudcu musí byť rešpektovaná aj pri aplikovaní špeciálnych ustanovení pre mladistvých. Iba vo výnimočných prípadoch je možné pripustiť zmenu zákonného sudcu. Vyplýva to z ústavnej zásady vyslovenej v ustanovení článku 48 ods. 1, vete prvej Ústavy Slovenskej republiky - nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať aj pri rozhodovaní o sporoch o príslušnosť medzi súdmi, kedy je možné v záujme mladistvého zákonne zmeniť miestnu príslušnosť a tým aj zákonného sudcu, čo je výnimkou z tejto ústavnej zásady.

Pri riešení sporov o príslušnosť možno zmenu zákonného sudcu pripustiť len vtedy, ak pre tento postup existujú také záujmy mladistvého, ktoré si vyžadujú, aby jeho vec bola prejednaná iným súdom z dôvodu, že to bude pre neho najúčelnejšie. Prioritne je ním miesto trvalého bydliska, ale môže ním byť aj miesto vzdelávania, výchovy a podobne. Nezanedbateľné sú pritom aj zásady náležitého zistenia skutkového stavu, rýchlosti a hospodárnosti konania.

Uvedené skutočnosti preukazujú, že zákonné požiadavky na rýchle a spravodlivé prejednanie a rozhodnutie veci budú najlepšie zabezpečené na Okresnom súde Bratislava V, na ktorý bola podaná obžaloba.

Na podklade vyjadreného najvyšší súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 15. júla 2015

JUDr. Štefan H a r a b i n , v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Viliam Dohňanský

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Sylvia Machalová